

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 28 май 2020 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Борис Велчев

Членове: Георги Ангелов

Анастас Анастасов

Гроздан Илиев

Марияна Карагьозова

Константин Пенчев

Филип Димитров

Таня Райковска

Надежда Джелепова

Павлина Панова

Атанас Семов

Красимир Влахов

при участието на секретар-протоколита Полина Пешева разгледа в закрито заседание на 28 май 2020 г. конституционно дело № 5/ 2020 г., докладвано от съдията Надежда Джелепова.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България (Конституцията) и е във фазата на произнасяне по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 23.04.2020 г. по искане на тричленен състав на Върховния административен съд (ВАС) за установяване на противоконституционност на чл. 42, ал. 1, т. 5 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) (обн., ДВ, бр. 77 от 17.09.1991 г., последно изм., бр. 79 от 8.10.2019 г.)

Със свое определение от 31.03.2020 г. по адм. дело № 2487/2020 г. състав на ВАС, трето отделение, е установил несъответствие между разпоредбата на чл. 42, ал. 1, т. 5 ЗМСМА с чл. 4, ал. 1, чл. 16 и чл. 56, изречение първо от Конституцията, поради което е спрял производството по делото и в съответствие с чл. 150, ал. 2 от Конституцията е внесъл въпроса в Конституционния съд.

Според съдебния състав разпоредбата на чл. 42, ал. 1, т. 5 от ЗМСМА, във вр. с чл. 41, ал. 3 от ЗМСМА, обуславя извършване на формален съдебен контрол при проверка за несъвместимост като основание за предсрочно прекратяване на пълномощията на кметовете. Вносителят смята, че това законодателно решение противоречи на „института на несъвместимостта“ и на правото на защита, уредено в чл. 56, изречение първо от Конституцията.

Според вносителя, прекратяването на пълномощията на кметовете не подлежи на съдържателен съдебен контрол, поради което чл. 42, ал. 1, т. 5 от ЗМСМА противоречи освен на чл. 56, изречение първо и на принципа на правовата държава по чл. 4, ал. 1 от Основния закон.

Съдебният състав твърди и противоконституционност на оспорената разпоредба поради противоречието ѝ с чл. 16 от Конституцията.

Искането е подадено от субект, оправомощен по чл. 150, ал. 2 от Конституцията на Република България да сезира Конституционния съд. То е в съответствие с трайно установената практика, че отделните състави на Върховния касационен съд и Върховния административен съд, разглеждащи конкретен съдебен спор, по който се повдига въпрос за противоконституционност на релевантен за решаването на правния спор закон, имат правомощие по чл. 150, ал. 2 от Конституцията (Определение № 1/01.07.1997 г. по к. д. № 5/1997 г.; Определение от 25.06.2002 г. по к. д. № 12/2002 г.; Определение № 2/23.03.2010 г. по к. д. № 17/2009 г.; Определение от 29.04.2015 г. по к. д. № 2/2015 г.).

Искането е от компетентност на Конституционния съд да го разгледа, тъй като с него се иска установяване противоконституционността на действащ закон – чл. 149, ал. 1 т. 2 от Конституцията.

По този предмет Конституционният съд не се е произнасял с решение или определение, включително и по неговата допустимост, поради което не е налице и отрицателната процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС, която да изключва неговата допустимост.

Искането има изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 от ЗКС и чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити и следва да бъде допуснато до разглеждане по същество.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС съдът приема, че с оглед предмета на делото следва да конституира като заинтересувани институции, които да представят становища по делото Народното събрание, президента, Министерския съвет, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, омбудсмана, Висшия адвокатски съвет, Централната изборителна комисия и Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

Съдът намира, че на основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС следва да бъде отправена покана да предложат становища по предмета на делото следните неправителствени, съсловни, синдикални и други организации: Асоциация на българските административни съдии, Съюз на съдиите в България, Българска съдийска асоциация, Национално сдружение на общините в Република България, Сдружение „Гражданска инициатива за свободни и демократични избори“, Сдружение „Институт за развитие на публичната среда“ и Сдружение Асоциация „Прозрачност без граници“.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС съдът преценява, че следва да бъде отправена покана да дадат писмено правно мнение по предмета на делото следните изтъкнати специалисти от науката и практиката: проф. д.ю.н. Васил Мръчков, проф. д.ю.н. Цветан Сивков, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Димитър Костов, проф. д-р Дончо Хрусанов, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Емилия Панайотова, проф. д-р Красимира Средкова, проф. д-р Огнян Герджиков, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Снежана Начева, проф. д-р Христина Балабанова, проф. д-р Янаки Стоилов и доц. д-р Таня Бузева.

По изложените съображения и на основание чл. 19, ал. 1 ЗКС, Конституционният съд

ОПРЕДЕЛИ:

Допуска за разглеждане по същество искането на тричленен състав на Върховния административен съд за установяване на противоконституционност на чл. 42, ал. 1, т. 5 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (обн., ДВ, бр. 77 от 17.09.1991 г., последно изм., бр. 79 от 8.10.2019 г.).

Конституира като заинтересувани институции по делото Народното събрание, президента, Министерския съвет, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, омбудсмана, Висшия адвокатски съвет, Централната избирателна комисия и Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се дава възможност в 30-дневен срок да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана до Асоциацията на българските административни съдии, Съюза на съдиите в България, Българската съдийска асоциация, Националното сдружение на общините в Република България, Сдружение „Гражданска инициатива за свободни и демократични избори“, Сдружение „Институт за развитие на публичната среда“ и Сдружение Асоциация

„Прозрачност без граници“, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, в 30-дневен срок да предложат становища по предмета на делото.

Отправля покана до проф. д.ю.н. Васил Мръчков, проф. д.ю.н. Цветан Сивков, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Димитър Костов, проф. д-р Дончо Хрусанов, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Емилия Панайотова, проф. д-р Красимира Средкова, проф. д-р Огнян Герджиков, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Снежана Начева, проф. д-р Христина Балабанова, проф. д-р Янаки Стоилов и доц. д-р Тая Бузева, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, в 30-дневен срок да дадат писмено мнение по предмета на делото.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, който в 30-дневен срок може да представи допълнителни съображения.

Председател:

Борис Велчев